

Toivomusaloite 1

Esko Helle /vas: Eduskuntavaaleja koskevan vaalitavan muuttamisesta

Eduskunnalle

Maassamme on 19 maakuntaa, joista eräät ovat kovin vähäväkisiä. On siis aivan selvää, että jokaisesta maakunnasta ei voi tulla omaa vaalipiiriään nykyjärjestelmän puitteissa, jos suhteellisuudesta pidetään kiinni. Mutta maakuntavaalipiirit ovat mahdollisia, jos otetaan käyttöön ns. tasoituspaikkajärjestelmä.

Tasoituspaikkajärjestelmä edellyttää mielestäni myös valtakunnallisen äänikynnyksen ottamista käyttöön. Meillähän on jo nyt tosiasiaa vaalipiirikohtainen äänikynnys.

Jos halutaan pitää myös nykyiset pienet ja jopa pienenevät vaalipiirit, vaalitapaamme tulee siis muuttaa siten, että otetaan käyttöön tasoituspaikat sekä esimerkiksi 3 %:n valtakunnallinen äänikynnys. Osa 200:sta kansanedustajan paikasta tulee jättää ns. tasoituspaikoiksi. Niitä voisi olla esimerkiksi 20 paikkaa. Nämä paikat jaettaisiin valtakunnallisen äänikynnyksen ylittäneille puolueille siten, että suhteellisuus toteutuu mahdollisimman tarkasti. Muun muassa Ruotsissa on tasoituspaikkajärjestelmä käytössä.

Tasoituspaikat voidaan täyttää monella eri tavalla. Esimerkiksi ne asianomaisen puolueen ehdokkaat, jotka ovat suurimmilla vertauslu-

vuilla jääneet valitsematta vaalipiireissään, tulevat valituiksi. Tai vaihtoehtoisesti tasoituspaikat voitaisiin täyttää valtakunnalliselta listalta.

Tekniikan kehittyessä myös valtiollisissa vaaleissa tulee kehittää äänestysmenettelyjä. Suomen yhä laajempien tietoverkkojen hyötykäyttöä tulisi miettiä myös muun muassa äänestyksen toimeenpanossa. Kun vaalisalaisuuteen ja muihin vielä osin avoimiin kysymyksiin saadaan ratkaisu, tulee miettiä esim. Internetin käyttömahdollisuuksia vaaleissa. Tästä on jo kokeiluna Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry:n järjestämä NEURO-96-vaali EP-vaaleissa.

Vaalien äänestysosallistuminen on huolestuttavasti laskenut. Vaalitapamuutokset lisääisivät ehkä vaalien kiinnostavuutta ja osanottoa. Eriytyisesti tietoverkoissa tapahtuva äänestäminen voisi nostaa nuorten äänestysaktiivisuutta.

Edellä olevan perusteella ehdotan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen,

että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin eduskuntavaalien vaalitapaa koskevan muutoksen selvittämiseksi tulevissa vaaleissa.

Helsingissä 11 päivänä helmikuuta 1998

Esko Helle /vas